

Natur- og Miljøudvalget

Natur- og Miljøudvalget

1. Udvalgets opgaveområder

Natur- og Miljøudvalget arbejder for at drive og udvikle Vejle Kommunes storslåede natur, samt for at sikre endnu bedre miljø og klimaforhold i Vejle Kommune.

Igennem udvalget ejes en række rekreative naturområder – skove, strande, enge og ådalsområder mv. som udvikles både rekreativt med stier, vandreruter og faciliteter for brugere, og med henblik på at sikre natur og biodiversitet og for at mindske klimaforandringerne.

Gennem driften af Ressourcer & Genbrug arbejder udvalget med affaldsplanlægning og fremme af cirkulær økonomi. Gennem udvalget

varetages også en række myndighedsopgaver på natur- og miljøområdet – i forhold til natur, landbrug, dambrug, grundvand, spildevand, energi og varme, industrimiljø og andre forhold. Som noget særligt drives videns- og oplevelsescentret Økolariet også under Natur- og Miljøudvalget. Økolariet er en vigtig videns- og oplysningsindsats i forhold til bæredygtighed, klima og natur for både skoler, voksne og turister. Økolariet er udpeget som VidensPædagogisk AktivitetsCenter (VPAC) af Undervisningsministeriet.

Udvalgets opgave om affalds- og ressourcehåndtering i Ressourcer & Genbrug er baseret på brugerfinansiering efter et hvile-i-sig selv princip. De øvrige opgaver er skattefinansierede.

2. Andel af driftsbudget

Drift - serviceudgifter	Budget 2022 (1.000 kr.)	Drift - brugerfinansieret område	Budget 2022 (1.000 kr.)
Natur- og Udeliv	12.192	Ressourcer & Genbrug	-4.455
Miljøprojektet	1.465	Driftsbidrag klimainvestering	-3.210
Vand	7.834	Varmeforsyning	0
Industri & Landbrug	332		
Klima	1.421		
Økolariet	5.777		
Grønt Forum	875		
Skadedyr /biler	41		
Puljer	146		
Netto budget i alt	30.083	Netto budget i alt	-7.665

3. Politiske mål og kommende udfordringer

Det skattefinansierede område

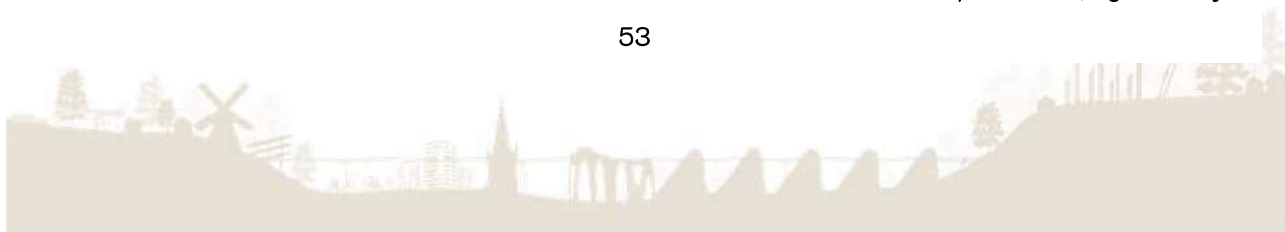
Udvalget har en række udfordringer og mål det kommende år, herunder især:

Biodiversitet og udeliv

Rammerne for udvikling af området ligger i den vedtagne 2. generation Natur- og Friluftstra-

tegi samt den vedtagne Biodiversitetsplan. Vejle Kommune rummer en enestående natur med mange kvaliteter og muligheder, og naturen er et stærkt brand både i Vejle, nationalt og internationalt. Vi tænker natur-, sundheds- og kulturværdier sammen og skaber udviklingsmuligheder for erhverv og bosætning i balance med natur og miljø.

Vejle Ådal og Vejle Fjord er et overordnet fokusområde med stort potentiale, og vi arbejder

Natur- og Miljøudvalget

målrettet i samarbejde med bestyrelsen på at udvikle disse områder i dialog med lodsejere og brugere.

Det er en stor opgave at realisere EU- og Statens planer på naturområdet. Derfor skal der også kvitteres til de lodsejere, vi har et godt samarbejde med om diverse naturhensyn.

Det samlede arbejde med udvikling af biodiversitet og rekreative potentialer afhænger i høj grad af muligheden for at skaffe finansiering.

Drift af strand, skov, natur og vand

Vi har Danmarks bedste muligheder for friluftsliv, og det er positivt, at vi kan konstatere et stadigt stigende brug af naturen på klassiske, men også nye måder. Vi har målt en fremgang på 22% fra 2016 til 2020 og yderligere store stigninger i forbindelse med Corona. Vi arbejder målrettet med at udvide vores tilbud. De forskellige former for cykling vil få et særligt fokus gennem Kingdom of Cyckling. Ligeledes arbejdes der med at udvikle gode vandretilbud. Vi vil inden for de givne økonomiske rammer fortsat tilstræbe et højt serviceniveau til glæde for publikum samt udeliv, samtidig med at vi arbejder for bedre biodiversitet.

Det er opgjort, at borgere i aldersgruppen 18-75 år sammenlagt tilbringer 5,8 mio. besøgstimer i naturområderne i Vejle Kommune, og 78 % af kommunens borgere besøger naturen mindst én gang om måneden.

Grundvand

Fremtidens grundvand er i fokus. Vi skal beskytte vores grundvand og sikre en robust forsyning. Vi arbejder meget tæt sammen med alle vores vandværker om deres planer for fremtiden, så vi kan hjælpe dem med at blive mere robuste og professionelle.

I 2021 startede arbejdet med at sløjfe ubenyttede gamle borer og brønde. Screening af alle BNBO'erne er klar, så de indledende forhandlinger med lodsejere og vandværker om pesticidfrie BNBO'er kan begynde.

Sammen med vandværkerne vil vi sikre, at alle borgere i Vejle Kommune også i fremtiden har nok drikkevand af god kvalitet.

Vandmiljø

Vores vandløb, søer og fjord har et stort potentiale, og der knytter sig mange interesser til vores vandområder. Vi skal fortsætte med at beskytte og forbedre vandmiljøet, håndtere klimaudfordringer, sikre de erhvervs- og rekreative interesser. Projekt Vejle Sund Fjord vil fortsætte frem til 2024.

Vådområdeindsatsen, vandtilbageholdelse og etablering af klima-lavbundsarealer er en stor opgave og en vigtig forudsætning for hhv. havmiljø og Klima/CO₂ indsats. Hvis klimaplanens mål for lavbundsindsatsen skal nås, skal der etableres 190 ha om året de næste 9 år. Indsatserne er med til at reducere oversvømmelsesrisikoen i Vejle by.

Vi skal udvikle en ny form for vandforvaltning, der kan vægte, hvordan vi sikrer mere robusthed overfor stigende nedbør, så byerne sikres bedre, landmandens jorde kan dyrkes, og vi sikre øget biodiversitet. Alle disse hensyn vil kun i få tilfælde kunne forenes. Det betyder, at vi må træffe valg i tæt samarbejde med vores interessenter.

Spildevand

Spildevandsplan 2020 – 2028 beskriver målsætninger, status samt planer og indsatser for håndtering af spildevand i Vejle Kommune. Miljørigtig håndtering af spildevand og regnvand skal beskytte vandmiljøet.

Spildevandsplanen beskriver en prioriteret indsats vedrørende adskillelse af regnvand fra spildevandssystemet, hvilket skal mindske presset på kloaksystemet, og at der udledes urensset spildevand til vandmiljøet under kraftig og langvarig regn.

Spildevandsplanen beskriver et nyt planværktøj til regnvandshåndtering, som kan medvirke til at forebygge oversvømmelser. Der skal udarbejdes regnvandsdisponeringsplaner.

Natur- og Miljøudvalget

Landbrug

Vejle Kommune leverer rammebetingelser for landbrugets vækst og udvikling, så landbrugsproduktionen sker på et bæredygtigt grundlag og bidrager til den grønne omstilling.

Vi gennemfører sparringssamtaler med vækstlandbrug, og indgår tidligt i dialog med landbruget om at finde løsninger, der bidrager til en bæredygtig udvikling.

Dambrug

Vejle Kommunes arbejde med dambrug har til formål at understøtte erhvervsudvikling, indtænke bæredygtighed og sikre/forbedre vandmiljøet.

Naturbeskyttelsesloven §3-beskyttet område	7.400 ha
Internationale beskyttelsesområder og fredede arealer	18.000 ha
Plejeaftaler	1.000 ha
Boringsnære beskyttelsesområder	161 stk. (ca. 306 ha)
Tilsynspligtige industri-virksomheder	563
Husdyrbrug	675
Dambrug	20
Almene vandværker	61
Enkeltvandforsyninger	2.800
Større søer	8
Mindre søer	3.500
Offentlige vandløb	330 km
Private Vandløb	1.500 km

Klima – grøn omstilling og bæredygtighed.

Vejle Kommune vedtog i december 2020 en klimaplan, der beskriver, hvordan kommunen skal arbejde for at nå Parisaftalens målsætning om at begrænse klodens opvarmning til 1,5 grad. Klimaplanen beskriver handlinger og mål samt kommunens nuværende CO₂ belastning. Følgende fem indsatser indgår i NMU's første klimahandlingsplan:

- Skovrejsning
- Udtagning af lavbundslande
- Partnerskab med landbruget

- Varmeplanlægning
- Grøn affaldsplan

Klimatilpasning

Ud over klimaplanen er de planer og strategier der er grundlaget for arbejdet med klimatilpasning:

- Klimatilpasningsplan – revideres i 2021/22.
- Risikostyringsplan – revideres i 2021.
- Resiliensstrategi og stormflodsstrategi.

I 2022 vil der blive arbejdet med endelig vedtagelse af revision af klimatilpasningsplanen og implementering af planen, herunder arbejde med de konkrete indsatsområder.

I revisionen af risikostyringsplanen er der for perioden 2021-2027 opstillet mål og handlinger, som skal gøre Vejle midtby robust over for fremtidens risici for oversvømmelser.

I 2022 vil der fortsat arbejdes med fyrtårnsprojektet "Fjordbyen Vejle – Det gode liv og møde med vandet", som indgår i resiliensstrategien.

Projektet består af flere delprojekter;

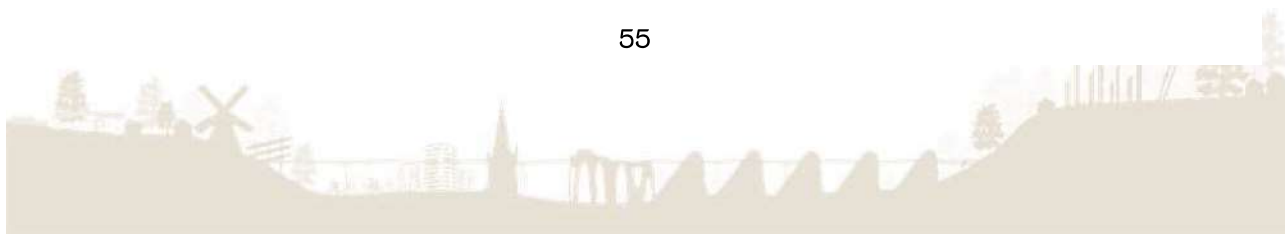
- Stormflodsbeskyttelse
- Østbykvarteret
- Skybrud og ekstrem regn

Økolariet

Økolariet har gennem en årrække oplevet en markant fremgang i besøgstallet, med rekord i 2019 på godt 90.000, hvor det tidligere lå mellem 40 og 45.000. Stigningen kunne ses fra både de almindelige gæster og på antallet af skoleklasser, der modtager undervisning i Økolariet.

Desværre har corona-krisen resulteret i en nedgang i besøgstallet i både 2020 og 2021. I 2022 forventer vi ikke at være helt tilbage i normal drift endnu, da markedsføringen af Økolariet gennem coronaperioden har været reduceret. Målet er dog, at vi inden for en tidsperiode på 2-4 år når op på omkring 100.000 gæster om året, som er det maksimale antal gæster, Økolariet kan håndtere inden for de nuværende fysiske rammer.

Med det høje besøgstal, vil Økolariet i endnu højere grad end tidligere være et vigtigt na-

Natur- og Miljøudvalget

tionalt videns- og oplevelsescenter, der gennem udstillinger, skoletjeneste og naturformidling sætter fokus på vigtigheden af at indtænke bæredygtighed og specielt klimahandlinger ind i den enkelte gæsts hverdagsaktiviteter.

I 2022 vil vi renovere den sidste del af kælderudstillingerne, "Fjord & Hav", og derved mangler kun skovudstillingen i kælderplanen at blive opdateret. Udstillingen "Fjord & Hav" laves i samarbejde med Natur og Ude-liv, som en del af Sund Fjord projektet.

Klimaudstillingen "Verden varmer op til klimaforandringer og handling" og "Verdensrummet", som indeholder små skiftende udstillinger vil løbende blive opdateret i 2022.

Der vil 2022 blive arbejdet på at få undervisningsforløbene til de mange nye udstillinger på plads.

Undervisningsministeriets anerkendelse og økonomiske støtte til Økolariet som VidensPædagogisk AktivitetsCenter fortsætter uændret i 2022.

Økolariets nuværende aftale med Vejle Spildevand udløber først i 2023, og fortsætter derfor uændret i 2022.

Skadedyr

Natur- og Miljøudvalget varetager opgaver inden for administration af skadedyrsbekæmpelse for Vejle Kommune, som primært omfatter rottebekæmpelse.

Opgaven til rottebekæmpelse finansieres via rottegebyret over ejendomsskatten som en promille af ejendomsværdien. Målet med opgaven er bekæmpelse af anmeldte rotteforekomster, kloaksikring af offentlige institutioner, oplysningskampagner og yderligere tiltag, som kan minimere behovet for rottegift. Derudover arbejdes der med at samtlige spær og fælde i Vejle Kommune kan blive registreret i central database.

Det brugerfinansierede område

Kommunen skal helt eller delvist tage hånd om ca. 118.000 borgeres og ca. 13.300 virksomheders affaldsproduktion. Ud af den samlede mængde i kommunen håndterer Ressourcer & Genbrug ca. 118.000 tons affald om året. Heraf står husholdningerne for ca. 91% og erhvervene for ca. 9%.

Ressourcer & Genbrug

Affald er en vigtig ressource til genanvendelse af råstoffer.

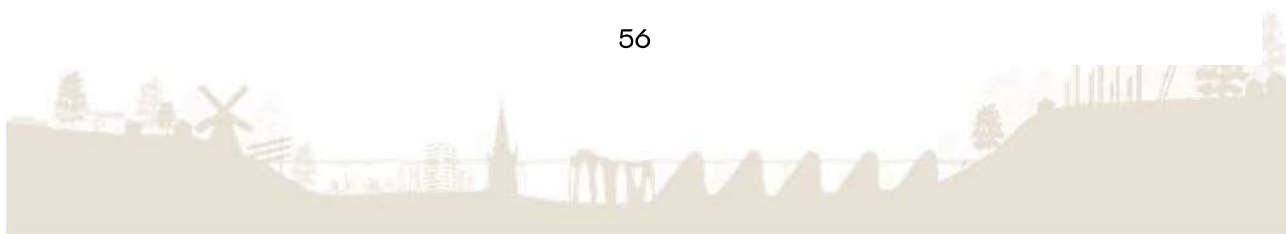
Ressourcer & Genbrug vil derfor fortsat arbejde målrettet med genbrug og genanvendelse.

Ressourcer og Genbrug har i 2022 et mål om at genanvende 50 % af papir, metal, plast og glas fra husholdningerne, samt 70 % for bygge- og anlægsaffald.

Der vil være fokus på, at affaldssystemer og ordninger på en økonomisk forsvarlig måde understøtter en optimal udnyttelse af ressourcerne i affaldet. Der er nemlig fortsat mulighed for øget udsortering af affald til genanvendelse.

Der arbejdes med udflytning fra eksisterende lokalitet og etablering af RCV (Ressource-Center Vejle) i Vejle N.

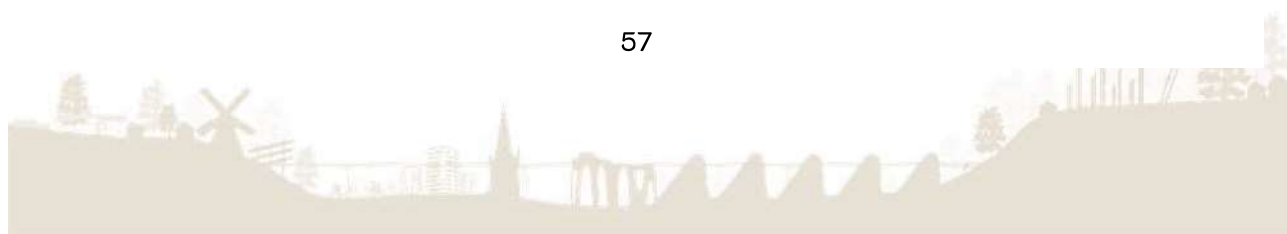
Der vil blive arbejdet med de 7 fokus- og indsatsområder fra Affalds- og ressourceplanen 2020-2032. Der vil fortsat være øget kommunikation ud mod borgerne og virksomheder, hvor der stadig skal motiveres til større udsortering. Der arbejdes med EU-projektet Reflow omkring at minimere forbruget af plast og øge genanvendelsen ved udvikling og design af nye løsninger. Derudover arbejdes der med projekt omkring rensning af perkolat. Endvidere er vi en del af et erhvervs-ph.d.-studie iværksat af Dansk Affaldsforening, som skal skaffe viden om, hvad der sker før, under og efter, at vi står med et stykke affald i vores hverdag.

Natur- og Miljøudvalget

4. Aktivitetsforudsætninger

Aktivitet	Mængde	I alt
Drift og vedligeholdelse, km vandløb	ca. 330 km	3,14 mio. kr.
Skovdrift, indtægter	850 ha	-3,22 mio. kr.
Skovdrift, udgifter	850 ha	3,26 mio. kr.
Friluftsliv, skov	850 ha	2,92 mio. kr.
Friluftsliv, åbne land		2,54 mio. kr.
Stranddrift	9 strande	1,46 mio. kr.
Naturpleje	22.000 ha	1,59 mio. kr.
Besøgstimer i Vejles Natur	5,8 mio. timer	
Økolariet, antal gæster	80.000 gæster	

Natur- og Miljøudvalget

